

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

582

Vragen van het lid **Kuzu** (Groep Kuzu/Öztürk) aan de Ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en van Veiligheid en Justitie over *het bericht dat moslims steeds vaker slachtoffer zijn van discriminatie vanwege hun geloof* (ingezonden 20 oktober 2016).

Antwoord van Minister **Asscher** (Sociale Zaken en Werkgelegenheid), mede namens de Ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en van Veiligheid en Justitie (ontvangen 24 november 2016).

Vraag 1

Kent u de uitzending van Nieuwsuur van 17 oktober 2016?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Kent u het rapport «Discriminatie-cijfers in 2015»?²

Antwoord 2

Ja, dit rapport hebben wij u doen toekomen als bijlage bij de Kamerbrief over racisme en moslimdiscriminatie van 29 september jongstleden.³

Vraag 3, 4, 5, 6 en 13

Deelt u de mening dat het toenemend aantal slachtoffers van moslimdiscriminatie zorgwekkend is? Zo ja, welke maatregelen neemt u hiertegen? Zo nee, waarom niet?

Hoe beoordeelt u dat er sprake is van meer dan een verdubbeling van incidenten in de richting van moslims?

Wat vindt u ervan dat de slachtoffers voornamelijk vrouwen met hoofdoek zijn en mannen die er zichtbaar islamitisch uit zien?

Ziet u een verband tussen gepleegde terroristische aanslagen elders en het stigma dat wordt opgeworpen wat zich uit in toenemende aantallen van slachtoffers van moslimdiscriminatie? Zo ja, vindt u dat er extra inspanning

¹ http://www.npo.nl/nieuwsuur/VPWON_1246712

² <http://nos.nl/artikel/2135281-moslims-vaker-slachtoffer-van-discriminatie-vanwege-hun-geloof.html>

³ Kamerstuk 30 950, nr. 104.

vanuit het kabinet nodig is? Zo nee, hoeveel onderzoeken en rapporten heeft u nog nodig?

Welke concrete maatregelen bent u voornemens te treffen om moslimdiscriminatie te bestrijden?

Antwoord 3, 4, 5, 6 en 13

Discriminatie is onaanvaardbaar. Het kabinet staat voor een samenleving waarin iedereen gelijke kansen krijgt, en niet afgerekend wordt op vermeende groepskenmerken maar op individuele kwaliteiten. Een samenleving waar iedereen zich veilig voelt om in vrijheid vorm te geven aan de eigen etnische, religieuze, seksuele en culturele identiteit binnen de kaders van de rechtsstaat.

Discriminatie heeft grote impact op de betrokkene die het overkomt en op diens (directe) omgeving. Uit het rapport «Discriminatiecijfers in 2015», komt het beeld naar voren dat vrouwen die een hoofddoek dragen of mannen die zichtbaar moslim zijn, vaker doelwit lijken te zijn geweest dan anderen. Het rapport geeft verder aan dat het aannemelijk is dat de geconstateerde toename van het aantal meldingen te maken heeft met moslimdiscriminatie als gevolg van de onrust over terroristische aanslagen door moslim-extremisten in onder andere Parijs, de onrust naar aanleiding van de toestroom van (veelal islamitische) asielzoekers en de opmars van de Islamitische Staat in Syrië en Irak. De geconstateerde toename van het aantal meldingen kan daarnaast te maken hebben met de inzet op het vergroten van de meldingsbereidheid.

De bestrijding van alle vormen van discriminatie wordt actief vormgegeven en uitgevoerd binnen het Nationaal Actieprogramma tegen discriminatie. Binnen dit actieprogramma is er ook specifiek aandacht voor de aanpak van moslimdiscriminatie, onder andere in de vorm van aandacht voor versterking van kennis en inzicht, het verhogen van meldingsbereidheid en versterking van lokale samenwerking. De resultaten van het onderzoek naar triggerfactoren van moslimdiscriminatie worden begin 2017 verwacht. Op basis van deze rapportage wil ik, na overleg met betrokken partners, nagaan waar de inzet op het bestrijden van moslimdiscriminatie verder versterkt kan worden.

Vraag 7

Vindt u dat het tijd is voor een racismepolitie die er alles aan doet om racisme en discriminatie te voorkomen en te bestrijden? Zo nee, waarom niet?

Antwoord7

Het kabinet is om diverse redenen geen voorstander van een aparte racisme-politie. Vanaf begin 2017 is bij de politie een centraal punt dat discriminatiezaken uit het politiesysteem destilleert en bij de eenheden adresseert voor goede opvolging. Met het nieuwe beleidskader diversiteit en discriminatie zijn de taken steviger verankerd in de politieorganisatie, met als portefeuillehouder de eenheid chef Den Haag, die hierbij door medewerkers wordt ondersteund.

Daarnaast zijn ook de registratie- en rapportage-activiteiten van de politie geïntensiveerd. De politie heeft een forse verbeterslag gemaakt in de gegevensverzameling en analyse van discriminatiezaken: het rapport over 2015 is als bijlage bij de Kamerbrief over racisme en moslimdiscriminatie van 29 september jongstleden aan de Kamer gestuurd.

Vraag 8

Welke rol voor het onderwijs, media en de politiek ziet u om racisme en discriminatie jegens moslims te bestrijden en tegen te gaan?

Antwoord 8

Het onderwijs heeft een belangrijke rol bij het tegengaan van pesten en discriminatie. Zo zijn scholen wettelijk verplicht om zorg te dragen voor de veiligheid op school.

De wet heeft tot doel pesten tegen te gaan en de sociale, psychische en fysieke veiligheid van alle leerlingen te waarborgen. Onderdeel hiervan is het monitoren van de veiligheidsbeleving van leerlingen. De Inspectie van het Onderwijs houdt toezicht op de naleving van deze opdracht en spreekt scholen waar nodig aan.

Daarnaast hebben alle scholen de taak bij te dragen aan de burgerschapsvorming van hun leerlingen. Het overbrengen van waarden zoals gelijkwaardigheid en vrijheid neemt een belangrijke plaats in. Het respecteren van andermans idealen, geaardheid of achtergrond is ook opgenomen in de kerndoelen. We ondersteunen schoolleiders en leraren door diverse programma's bij de ontwikkeling en vormgeving van zowel sociale veiligheid als van burgerschap.

Wat de media betreft geldt de persvrijheid zoals deze in onze Grondwet is vastgelegd. Deze vrijheid wordt slechts beperkt door de grenzen die zijn vastgelegd in het Wetboek van Strafrecht.

Vraag 9

Bestaat er mogelijk een verband tussen de toenemende moslimdiscriminatie en de uitlatingen van bepaalde politici in Nederland?

Antwoord 9

Om meer zicht te krijgen op oorzaken en triggerfactoren van moslimdiscriminatie onder jongeren loopt er op dit moment een onderzoek naar «Triggerfactoren moslimdiscriminatie». Hierbij worden ook omgevingsfactoren die bijdragen aan vooroordelen en daadwerkelijke uitingen van moslimdiscriminatie, zoals de algemene opinie die wordt beïnvloed door politici, politiek en ander opinievormers meegenomen.

Vraag 10

Deelt u de mening van de Nationale Politie waarin wordt gezegd dat deze vorm van discriminatie de maatschappij ontwricht? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wat gaat u hiertegen doen?

Antwoord 10

Ja. De gevolgen van discriminatie zijn groot, zowel voor de individuele betrokkenen als de onderlinge verbondenheid in de samenleving. Uitsluiting en discriminatie tasten de onderlinge verbondenheid aan en druisen in tegen belangrijke gedeelde waarden en de fundamenten van de democratische rechtsstaat. Daarom pakt het kabinet met het Nationaal Actieprogramma openlijke discriminatie hard aan en neemt zij maatregelen om meer onbewuste, subtiele vormen van discriminatie tegen te gaan.

Vraag 11

Kunt u een overzicht geven van het aantal meldingen van, en het aantal vervolgingen en het aantal veroordelingen wegens moslimdiscriminatie in de afgelopen 5 jaar? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 11

Moslimdiscriminatie wordt sinds 2013 centraal via zoektermen in het registratiesysteem van de politie in kaart gebracht en als specifieke categorie beschreven in de jaarlijkse aan uw Kamer aangeboden rapportage van discriminatiecijfers. In 2013 ging het om 150 incidenten (meldingen, aangiften dan wel eigen waarneming) van slachtoffers gediscrimineerd op grond van hun islamitische religieuze achtergrond. In 2014 zijn 206 incidenten geregistreerd en in 2015 betrof het 439 incidenten.

Daarvoor (vanaf 2008) werd door de politieregio's – thans regionale eenheden – aan de hand van zaaksoverzichten een cijferbeeld gegenereerd waardoor een goede vergelijking met die jaren niet mogelijk is.

Het WODC-rapport «De gang van discriminatiezaken door de strafrechtketen»⁴, dat op 22 januari 2016 als bijlage bij het Nationaal actieprogramma tegen discriminatie aan uw Kamer is aangeboden, geeft een beeld van de gang van zaken door de strafrechtketen (2010–2013) inclusief de afdoening en strafmaat. Ook wordt er in dit rapport ingezoomd op verschillende wettelijke discriminatiegronden.

⁴ Kamerstuk 30 950, nr. 84, bijlage IV.

Vraag 12

Wat vindt u van het idee om mensen die zich structureel schuldig maken aan discriminatie een taakstraf op te leggen waarbij de daders verplicht in contact moeten treden met het slachtofferprofiel?

Antwoord 12

Het opleggen van een straf is maatwerk, waarbij zowel kenmerken van het delict, als daderkenmerken meewegen. Uitgangspunt is dat interventies evidence based zijn en voldoen aan kwaliteitscriteria. Daarom is het kabinet geen voorstander van taakstraffen die verplichten tot een slachtoffer/daderconfrontatie.